

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIEN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDE

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Oprichting taskforce gericht op versterking kwaliteit opleiding
zorgkundige**

Samenvatting

Naar aanleiding van de vaststelling dat de zorgkundigen het erg zwaar te verduren hadden en vele zorgkundigen onvoldoende voorbereid waren op de coronacrisis kwamen vanuit het veld oproepen aan de verantwoordelijke ministers om de kwaliteit van de (basis)opleiding tot zorgkundige te versterken.

Op initiatief van de minister van Onderwijs wordt een beleidsdomein-overstijgende taskforce opgericht met vertegenwoordiging vanuit de onderwijs- en opleidingsverstrekkers en onderwijsinspectie, het werkveld, de afgestudeerden en het agentschap Zorg en Gezondheid.

De taskforce moet de aandachtspunten over de kwaliteit van de huidige opleidingen zorgkundige in kaart brengen en aanbevelingen doen over de toekomstgerichtheid van het curriculum, de lesgevers en de opleiding als geheel.

Aanleiding

De coronacrisis stelt hoge eisen aan alle zorgverleners en niet in het minst aan de zorgkundige, of die nu in een woonzorgcentrum, een ziekenhuis, de thuisverpleging of de geestelijke gezondheidszorg aan de slag is. De zorgkundige werkt in een gestructureerde equipe en onder toezicht van een verpleegkundige en mag naast de taken van de verzorgende ook een heel aantal verpleegkundige handelingen stellen. Het tekort aan personeel in de zorg, dat door de coronacrisis nog wordt versterkt, weegt dan ook bijzonder zwaar op de zorgkundige.

In een dergelijke crisissituatie is het belangrijk dat de zorgkundige kan terugvallen op een stevige basis en zijn opleiding en bijscholing cruciaal. Vanuit diverse hoeken werden bezorgdheden geuit over de inhoud van de opleiding (bijv. m.b.t. preventie en ziekenhuishygiëne) en rijzen vragen bij de kwaliteit van de opleiding.

Zo blijkt uit een bevraging van de Belgische Federatie voor Zorgkundigen, BEFEZO dat meer dan de helft van de zorgkundigen (nog) geen vorming kreeg over de beschermingsmaatregelen en preventie bij Covid-19 en zegt drie vierde nood te hebben aan een bijkomende opleiding. In de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid werd geïllustreerd dat de huidige noden op een dieper liggende vraag stoten. Het gaat niet alleen om de bijscholing maar ook de basisopleiding tot zorgkundige verdient aandacht.

De vragen die rijzen bij de kwaliteit van de opleiding hebben betrekking op meerdere aspecten zoals deze voorbeelden tonen: hoe garanderen we, gezien de leerladder in de zorg, dat het beroepsprofiel goed vertaald wordt in een opleiding op VKS-niveau 4? Is er voldoende garantie dat de afgestudeerden het vereiste niveau behalen? Is de opleiding voldoende *evidence based*? Gegeven de veelheid aan opleidingsverstrekkers, is er voldoende afstemming over het curriculum tussen de diverse aanbieders?

Met de recente ervaringen in de woonzorgcentra in het achterhoofd en deze vragen als leidraad, is het nu het momentum om de opleidingen zorgkundige van naderbij te bekijken en na te gaan hoe we met alle betrokkenen uit zowel het opleidingsveld als het werkveld de kwaliteit nog kunnen versterken.

Oprichting taskforce

De diverse onderwijs- en opleidingsverstrekkers waken er over opleidingen aan te bieden die afgestemd zijn op wat de samenleving en de arbeidsmarkt vragen. Voor een gereguleerd beroep als de zorgkundige geldt dit bij uitstek. Het beroepsprofiel van de zorgkundige werd in 2019 uitgebreid met 5 extra verpleegkundige handelingen. Het onderwijs- en opleidingsveld heeft zich daarop voorbereid en de beroepskwalificatie, waarop de opleidingen zijn geënt, werd aangepast. De leerplannen (secundair onderwijs) en de opleidingsprofielen (volwassenenonderwijs) worden afgestemd op de nieuwe beroepskwalificatie. Het is uiteraard ook de bedoeling dat *de opleidingspraktijk* het vernieuwd beroepsprofiel weerspiegelt. Hoe de opleiding wordt aangeboden, heeft ook te maken met de vooropleiding en professionalisering van de lesgevers, met het beschikbare lesmateriaal, de kwaliteit van de (begeleiding tijdens de) stages, de variatie aan stageplaatsen enz.

Om beter zicht krijgen op de wijze waarop de beroepsvereisten in de opleidingen gestalte krijgen, brengen we alle betrokkenen samen in een taskforce.

Partners in de taskforce

- De **onderwijs- en opleidingsverstrekkers**: De opleiding zorgkundige wordt aangeboden in het **secundair onderwijs** (ook duaal), het **volwassenenonderwijs** maar ook de **VDAB** of de partnerorganisaties waarop de VDAB een beroep doet om de opleiding aan te bieden, zoals de **diensten voor gezinszorg** (zoals bijv. Familiehulp) die met VDAB momenteel een samenwerkingsovereenkomst hebben.
- De **Onderwijsinspectie** (en ev. andere diensten die toezicht houden op opleidingen en aanbieders): de Onderwijsinspectie kan nagaan wat er al beschikbaar is aan informatie over de opleidingen zorgkundige uit vorige doorlichtingen. Daarnaast kan ze onderzoeken of de opleiding zorgkundige een plaats kan krijgen in een doorlichtingsplan voor 2021.
- **Vertegenwoordigers van het werkveld**, zoals de federatie voor zorgkundigen BEFEZO, Zorgnet-Icuro, Verso, Vlozo, VVSG, VIVO en AUVB.
De samenwerking met het werkveld is cruciaal, niet alleen om up-to-date lesmateriaal aan te leveren (cf. HOWEST nam instructiefilmpjes op in een COVID 19 context en stelt deze als e-learning materiaal ter beschikking) maar ook om via de stages tot een echte samenwerking te komen tussen onderwijs- en werkveld.
- **Zorg en Gezondheid** erkent en subsidieert diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg.
- Ook de visie van de **deelnemers aan/afgestudeerden** van de opleiding wordt meegenomen.
- **Vertegenwoordigers van de overheid**: 1 raadgever van het kabinet Onderwijs, 1 raadgever van het kabinet Welzijn en 1 raadgever van het kabinet Werk.

Timing

- De taskforce start haar werkzaamheden zodra de samenstelling rond is (half/eind januari 2021). De werkzaamheden worden voor de zomer beëindigd en tussentijds (april) zal er worden gerapporteerd aan de ministers van Onderwijs, Welzijn en Werk.
-

Budget

- Het initiatief van de taskforce is budgetneutraal.

Opdracht van de taskforce

De beleidsdomein-overstijgende taskforce heeft volgende taken :

- Van alle betrokkenen het engagement verkrijgen voor afstemming en samenwerking;
- In kaart brengen van de aandachtspunten die met betrekking tot de kwaliteit van de huidige opleidingen zorgkundige worden geformuleerd;
- Nagaan of er een draagvlak is om op basis van het beroepsprofiel en de beroepskwalificatie een standaard opleidingsprogramma (gemeenschappelijk minimum) samen te stellen;
- Aanbevelingen doen over de professionalisering van de lesgevers en de bijhorende kwalificatie;
- Aanbevelingen doen over de aantrekkelijkheid en toekomstgerichtheid van de opleiding zorgkundige.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede

Wouter BEKE